

DAG DANIŠ O NOVEJ DOHODE V KOALÍCII: „JA NIKAM NEODCHÁDZAM“

- Redakce CZ24 News | 30. března 2021

SLOVENSKO: Dohoda, ktorá sa kreslí v koalícii, má dve vlastnosti. Neodstránila ani jednu z príčin krízy. A vyrába celkom nový problém.

Začneme v dobrom a aspoň trochu optimisticky. Určite je sympatické, že Matovič ustúpil a uprednostnil dohodu pred rozkladom. Rok po voľbách by výbuch koalície vyzeral príšerne.

Na druhej strane: čo je sympatické, ešte nemusí byť dobré. A perspektívne.

Koalíciu potápali tri problémy. A vyzerať to tak, že ani jeden z nich sa nepodarí prekonať.

Prvým je osoba lídra koalície a jeho konfliktná povaha.

Druhým je neschopnosť Sulíka a Matoviča sedieť bez stresu v jednej vláde.

Tretím je narušená rovnováha: premiérska strana stratila takmer dve tretiny voličov, kým malá Sulíkova SaS vyrástla nad 10 percent (a začala vyskakovať).

V kruhu

Výsledok krízy: Matovič ostane lídrom koalície a podrží si aj miesto vo vláde. V istom zmysle ostane dominantnou postavou. Toto si vziať nenechal. Matovič by vlastne mohol zopakovať a doplniť Ficov výrok z roku 2018: ja nikam neodchádzam, ani z vlády.

Pokiaľ ide o dvojicu Sulík - Matovič, ktorá sa mala rozsaďiť, nevydalo. Zrejme budú opäť v jednej vláde. No s horšími vzťahmi, keďže ani jeden z nich nedosiahol, čo potreboval. Tú istú poznámku si môžeme urobiť pri ďalších ministroch, ktorí výstražne odišli, aby sa dotlčení vrátili...

A nakoniec: nová dohoda zrejme nepohne ani stratenou rovnováhou a preferenčným úpadkom OĽaNO. „Úspešné vládnutie“ už bude Matovič predávať len ťažko.

Koalícia sa točila v kruhu a napokon sa vrátila do bodu nula. S tým, že každý si pod okom zakrýva červený monokel.

Je tu len jeden rozdiel.

Nový problém

Tou malou zmenou, ktorá má umožniť dohodu, je formálna výmena premiéra. Bude ním Matovičov najvernejší a najposlušnejší minister Eduard Heger.

Opticky táto zmena vyzerá principiálne, no v skutočnosti je naozaj malá. Matovič ostane dominantný aj na koalícnej rade, aj vo vláde. Novinkou vlastne nebude riešenie, ale komplikácia - vznikne nám tu niečo ako optický klam. Staré usporiadanie s novým premiérom, ktorý bude politicky podriadený Matovičovi.

No nebude to tak, ako sme to videli pri Radičovej a Dzurindovi či pri Pellegrinim a Ficovi. V jednom aj v druhom prípade premiér zatienoval stranického šéfa. Pri Matovičovi a Hegerovi to bude s najväčšou pravdepodobnosťou inak. Heger nikdy nebol vnímaný ako „silná dvojka“ za Matovičom. S vlastným politickým zázemím, s vlastnou politikou a vlastnou podporou.

Hegerova misia bude zrejme len symbolická, nie politická. Rokovať sa už nebude priamo, ale cez sprostredkovateľa, podriadeného lídrovi Obyčajných.

Časom to bude nový problém pre prezidentku, pre ministrov, pre partnerov, pre Mikasa... Pre každého, kto potrebuje s premiérom niečo vybaviť.

A aby sme nezabudli - bude to problém aj pre Matoviča. Rokovania a schvaľovacie procesy budú mať otravný a trochu zbytočný medzistupeň.

Plán A

Z tohto pohľadu je celkom pochopiteľné, že Matovič sa snažil vyhnúť tomuto scenáru. Ako najhoršej z možností. Tri týždne preferoval odstavenie Sulíkovej SaS a pokračovanie v trojkoalícii. Alebo v krajnom prípade v dvojkoalícii s podporou konzervatívnych nezávislých poslancov okolo Podmanického.

To by mu umožnilo ostať - aspoň dočasne - premiérom. A hlavne získať čas. Matovič sa potreboval vymaniť z pandemickej krízy (ktorá nezaťažuje len jeho vládu, ale celý svet), vrátiť k protikorupčnej agende. A ako bonus chcel predstaviť rozsiahlu prorodinnú finančnú politiku.

Preto tak vytrvalo naliehal na Remišovú a na trojkoalíciu.

Jeho tvrdohlavosť však nemala oporu v tom, čomu sa hovorí politická realita. Práve strana Za ľudí bola od začiatku problém Matovičovej koalície. Poslanci strany sú už rok jednou nohou na odchode. Koaličná kríza to len urýchlila.

Remišová možno bola istý čas blízko k dohode s Matovičom, no nedokázala to pretlačiť cez „svojich“ poslancov. Remišová by pri vytlačení SaS z koalície opustil takmer celý poslanecký klub. A tých zopár poslancov, ktorí by jej ostali, by nestačili ani na najtesnejšiu väčšinu 76 hlasov.

Slovom, tvrdohlavosť niekedy nestačí.

Ďalšiu možnosť - dvojkoalíciu, čiže menšinovú vládu - zas odmietli v Sme rodina a nakoniec aj v časti OĽaNO.

Plán B

Keďže Matovič nepretlačil svoj scenár cez Za ľudí a zúfalú Remišovú, vrátil sa k najmenej preferovanej možnosti. K akceptovaniu Sulíka v koalícii a dokonca aj vo vláde.

Z pohľadu Matoviča to bol krok, ku ktorému bol donútený a ktorému sa na niekoľko pokusov snažil vyhnúť. Pretože len čo sa začne s výmenou premiéra, porastie politický vplyv prezidentky Čaputovej. Môže si dať balík podmienok - hlavne ak ostane v tichosti spojená s dvoma menšími koalíčnými stranami.

Dúfajme, že prezidentka odolá pokušeniu a nebude zbytočne komplikovať rokovania lídrov vlastnými požiadavkami (vláda sa má zodpovedať parlamentu, nie hlave štátu). Pretože v takom prípade by sme tu už nemali len koalíčnú krízu, ale aj ústavnú.

Víťazi a porazení

Keď si to zhrnieme a spočítame, máme tu stav, ktorý bol pôvodne pre Matoviča celkom neprijateľný (vynútená výmena premiéra pri akceptovaní Sulíka vo vláde). A k tomu tu máme také parametre prípadnej dohody, ktoré zas poburujú SaS a Za ľudí (pokračovanie Matoviča vo vláde).

Koalícia sa tým dopracovala do bezprizorného stavu, ktorý asi nebude komfortný pre žiadneho z jej lídrov.

To isté platí aj z pohľadu verejnosti.

Tí, ktorí Matovičov štýl považujú za otrasný, ostali sklamaní. Matovič predsa nekončí, len sa posúva vo vláde.

Tí, ktorí v Matovičovi videli konzervatívneho lídra a protiváhu liberálov a progresívcov, sa musia vyrovnáť s tým, že ako premiér končí - po nátlaku Čaputovej a Sulíka.

Tým sa dostávame k jednej z najväčších slabín „novej vlády“. K jej verejnej podpore. Vládnúť sa dá aj v krízovom režime, ak je za koalíciou dostatočná podpora.

To však zrejme nebude tento prípad. Zostava, ktorá vyhorela na osobných súbojoch (nie na politických), asi nebude dostatočne atraktívna, presvedčivá a obľúbená.

Ak by sme chceli hľadať víťaza koalíčnej krízy a jej koncovky, asi nebudeme ďaleko, keď ukážeme prstom na Pellegriniho a progresívcov. Alebo na Zuzanu Čaputovú, ktorá zboku tlačila na odstavenie Matoviča - a na otváranie priestoru pre mimoparlamentnú progresívnu „alternatívu“.

Inými slovami: Matovič a Sulík svojou zákopovou vojnou veľmi nepomohli ani sebe, ani lepšej a úspešnejšej vláde, ale tým druhým.

Rastú im za chrbtom bez toho, aby si vyzuli papuče.

Autor: Dag Daniš

Zdroj: <https://www.postoj.sk>